

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Το μέλλον της πολιτικής συνοχής κατά την περίοδο μετά το 2020»

(διερευνητική γνωμοδότηση)

(2019/C 228/07)

Εισηγητής: ο κ. **Stefano MALLIA**

Συνεισηγητής: ο κ. **Ιωάννης ΒΑΡΔΑΚΑΣΤΑΝΗΣ**

Αίτηση γνωμοδότησης	Συμβούλιο — Ρουμανική Προεδρία, 20.9.2018 Επιστολή του κ. Victor NEGRESCU, αναπληρωτή υπουργού Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Ρουμανίας
Νομική βάση	Άρθρο 304 της ΣΛΕΕ
Αρμόδιο τμήμα	Οικονομική και νομισματική ένωση, οικονομική και κοινωνική συνοχή
Υιοθετήθηκε από το τμήμα	8.3.2019
Υιοθετήθηκε από την ολομέλεια	20.3.2019
Σύννοδος ολομέλειας αριθ.	542
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	71/0/1

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) θεωρεί ότι η πολιτική συνοχής αποτελεί βασικό πυλώνα για την προσέγγιση της ΕΕ με τους πολίτες της και για τη μείωση των ανισοτήτων τόσο μεταξύ των περιφερειών της ΕΕ όσο και μεταξύ των ανθρώπων. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ακράδαντα ότι η πρόταση περί μείωσης του μεγέθους του προϋπολογισμού της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021-2027 είναι απαράδεκτη.

1.2. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι υπάρχει ανάγκη για μια φιλόδοξη και σαφή ευρωπαϊκή στρατηγική η οποία, αφενός, να ευθυγραμμίζεται με το Θεματολόγιο του ΟΗΕ για το 2030 και τους σχετικούς Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης και, αφετέρου, να διαθέτει ισχυρό μηχανισμό συντονισμού που να εγγυάται τη σταθερή συνέχεια μεταξύ των διαφόρων κύκλων πολιτικής. Η πολιτική συνοχής πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτής της φιλόδοξης στρατηγικής και, ως εκ τούτου, η ίδια η πολιτική συνοχής πρέπει να αναπτυχθεί κατά τρόπο ώστε να διαθέτει τα απαραίτητα μέσα για την αντιμετώπιση των προκλήσεων του μέλλοντος, όπως η αλλαγή του κλίματος, η υιοθέτηση νέων τεχνολογιών, η επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ανταγωνιστικότητας και η διαχείριση της μετάβασης προς την αειφόρο ανάπτυξη με παράλληλη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας.

1.3. Είναι σημαντικό, ξεκινώντας μια άκρως απαραίτητη προσπάθεια να καταστήσουμε την πολιτική συνοχής ανθεκτική στον χρόνο, να μην λησμονούμε τις σημερινές προκλήσεις, οι οποίες συνεχίζουν να επηρεάζουν σημαντικά την κοινωνία. Αναφερόμαστε, ειδικότερα, σε κοινωνικές προκλήσεις όπως η περιθωριοποίηση και οι διακρίσεις σε βάρος των μειονοτήτων και συγκεκριμένων εθνοτικών ομάδων ή η ενδοοικογενειακή βία, σε οικονομικές προκλήσεις όπως η πρόσβαση στη χρηματοδότηση και η αναβάθμιση των δεξιοτήτων, αλλά και σε περιβαλλοντικές προκλήσεις όπως η μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και η διαχείριση των αποβλήτων.

1.4. Η πολιτική συνοχής της ΕΕ πρέπει να έχει μια ισχυρή εδαφική προσέγγιση, με στόχο την ενίσχυση κάθε περιφέρειας με τα απαραίτητα εργαλεία για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς της κατά βιώσιμο τρόπο. Η ΕΟΚΕ είναι της άποψης ότι όλες οι περιφέρειες πρέπει να είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση. Ωστόσο, η ΕΟΚΕ εκφράζει με αδιαμφισβήτητο τρόπο την απογοήτευσή της όσον αφορά την εξασθένιση της διασυνοριακής δυναμικής στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής.

1.5. Για να προχωρήσει η Ευρώπη στο επόμενο επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης, η πολιτική συνοχής πρέπει να υιοθετεί όλο και περισσότερο μια περιφερειακά διαφοροποιημένη προσέγγιση όσον αφορά τις επενδύσεις και τις πολιτικές απαντήσεις. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι κάτι τέτοιο θα μπορούσε να συμβάλει σε μια πιο εδαφικά προσαρμοσμένη προσέγγιση η οποία θα υποστηρίζει ταυτόχρονα τις πλέον απομονωμένες και αραιοκατοικημένες περιοχές (πολύ χαμηλή πυκνότητα πληθυσμού, νησιά, ορεινές περιοχές κ.λπ.), καθώς και τις «δημοφιλείς», αλλά και γεμάτες προβλήματα, λειτουργικές αστικές περιοχές στην ανάπτυξή τους.

1.6. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για τη στενότερη σύνδεση με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο και, επιπλέον, ζητεί ενσωμάτωση με τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις ως μέσο ενθάρρυνσης των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Η ΕΟΚΕ αναμένει επίσης ισχυρότερη σύνδεση μεταξύ της επενδυτικής στρατηγικής σε ευρωπαϊκό και σε εθνικό επίπεδο. Είναι σημαντικό τα κονδύλια να μην υποκαθίστουν τις προσπάθειες των κρατών μελών, αλλά να τις συμπληρώνουν. Είναι επίσης σημαντικό τα κράτη μέλη να εξετάσουν το ενδεχόμενο προώθησης έργων που αποδεικνύονται επιτυχημένα.

1.7. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η ρυθμιστική δέσμη μέτρων θα πρέπει να είναι πολύ απλούστερη και να αποφεύγεται η μικροδιαχείριση των κονδυλίων. Θα πρέπει να υπάρχει διαφοροποίηση όσον αφορά τις γραφειοκρατικές διαδικασίες για τα επιχειρησιακά προγράμματα σχετικά μικρού μεγέθους σε σχέση με τα πολύ μεγαλύτερα προγράμματα. Η ΕΟΚΕ καλεί τα κράτη μέλη να προωθήσει τη δυνατότητα που προσφέρουν τα πραγματικά νομοθετικά πλαίσια μιας απλουστευμένης διαδικασίας για την πρόσβαση σε κονδύλια για έργα μικρής κλίμακας, και παράλληλα, ενθαρρύνει την Επιτροπή να διερευνήσει περαιτέρω δυνατότητες που θα μπορούσαν να διευκολύνουν τη συμμετοχή μικρότερων παραγόντων.

1.8. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τη χρήση χρηματοπιστωτικών μέσων, καλεί, εντούτοις, την Επιτροπή να μεριμνήσει ώστε, κατά την εκπόνηση των μέσων αυτών, να διεξάγεται διεξοδικός έλεγχος καταλληλότητας προκειμένου να διασφαλίζεται ότι τα εν λόγω μέσα είναι κατάλληλα για όλα τα κράτη μέλη και μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τις ΜΜΕ και τις ΜΚΟ.

1.9. Ένα από τα κύρια προβλήματα που αφορούν την πολιτική συνοχής είναι η έλλειψη αποτελεσματικής επικοινωνίας. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει την αναθεώρηση των σημερινών υποχρεώσεων δημοσιότητας και να τις αναβαθμίσει σημαντικά λαμβάνοντας υπόψη τα σύγχρονα μέσα των διαύλων ψηφιακής επικοινωνίας.

1.10. Είναι πλέον καιρός τόσο η Επιτροπή όσο και τα κράτη μέλη να σταματήσουν να υποστηρίζουν στα λόγια μόνο την πτυχή της εταιρικής σχέσης και να εργαστούν ουσιαστικά ώστε να διασφαλιστεί η ισχυρή και ουσιαστική συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών σε όλα τα στάδια του σχεδιασμού και της εφαρμογής της πολιτικής συνοχής. Αυτό θα πρέπει να γίνει με βάση τις επιτυχείς εμπειρίες της εταιρικής σχέσης που έχουν αποκτηθεί σε τοπικό επίπεδο.

1.11. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι, σε επίπεδο ΕΕ, δεν υπάρχει διαρθρωμένη συμμετοχή των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών στη διαδικασία παρακολούθησης της εφαρμογής της πολιτικής συνοχής. Ως εκ τούτου, συνιστά με έμφαση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή **να συστήσει ένα Ευρωπαϊκό φόρουμ συνοχής της κοινωνίας των πολιτών** με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταιριών, των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών. Μέσω αυτού του φόρουμ, η Επιτροπή θα μπορεί να διαβουλευτεί με τους κοινωνικούς εταίρους και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών σε ετήσια βάση σχετικά με την κατάσταση της εφαρμογής της πολιτικής συνοχής καθ' όλη τη διάρκεια των διαφόρων κύκλων προγραμματισμού.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Η αποστολή της πολιτικής συνοχής της ΕΕ, όπως αναφέρεται στο άρθρο 174 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) ⁽¹⁾, είναι η ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής με τη μείωση των ανισοτήτων στο επίπεδο ανάπτυξης μεταξύ των περιοχών. Αυτή η δήλωση αποστολής πρέπει να παραμείνει στο επίκεντρο όλων των δράσεων που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής και να ενισχυθεί από την Επιτροπή, μαζί με τις αρχές των κρατών μελών που είναι υπεύθυνες για την εφαρμογή της.

2.2. Οι επερχόμενες αλλαγές που αρχίζει να βιώνει η κοινωνία ως αποτέλεσμα της παγκοσμιοποίησης και οι νέες και μελλοντικές τεχνολογίες απαιτούν μια διαδικασία προσαρμογής που λίγες χώρες έχουν αρχίσει να εξετάζουν σε βάθος. Είναι σημαντικό να διαχειριστούμε τη μετάβαση προς τα νέα οικονομικά μοντέλα με βάση τις νέες και τις μελλοντικές τεχνολογίες. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η πολιτική συνοχής διαθέτει τα μέσα για την αντιμετώπιση των νέων αναδυόμενων προκλήσεων και θεωρεί ότι αποτελεί έναν από τους βασικούς πυλώνες για την προσέγγιση της ΕΕ με τους πολίτες της και τη μείωση των ανισοτήτων τόσο μεταξύ των περιφερειών της ΕΕ όσο και μεταξύ των ανθρώπων.

2.3. Ο προϋπολογισμός της ΕΕ αποτελεί μικρό μέρος του συνόλου των δημόσιων δαπανών στην ΕΕ, αντιπροσωπεύοντας λιγότερο από το 1 % του εισοδήματος και μόνο το 2 % περίπου των δημόσιων δαπανών των 28 κρατών μελών της ΕΕ. Κατά την περίοδο 2014-2020, το μέγεθος του προϋπολογισμού της ΕΕ ανερχόταν στο 0,98 % του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος της ΕΕ. Το μερίδιο της πολιτικής συνοχής επί του συνολικού προϋπολογισμού της ΕΕ ήταν περίπου 35 % το ίδιο χρονικό διάστημα ⁽²⁾.

2.4. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ακράδαντα ότι η πρόταση περί μείωσης του μεγέθους του προϋπολογισμού της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021-2027 είναι απαράδεκτη. Η πολιτική συνοχής καταλέγεται στις πιο συγκεκριμένες πολιτικές της ΕΕ και μπορεί να έχει σημαντικό άμεσο αντίκτυπο στη ζωή των πολιτών. Δεν μπορούμε να αναμένουμε από τους πολίτες να υποστηρίξουν περισσότερη Ευρώπη, ενώ συγχρόνως μειώνουμε τον προϋπολογισμό μιας τόσο σημαντικής πολιτικής. Παρά ταύτα, είναι εξαιρετικά σημαντικό οι επενδύσεις αυτές να μην υποκαθιστούν τις προσπάθειες των κρατών μελών, αλλά να τις συμπληρώνουν, τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.

⁽¹⁾ Άρθρο 174 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

⁽²⁾ COM(2017) 358 final, «Έγγραφο προβληματισμού για το μέλλον των οικονομικών της ΕΕ».

2.5. Σύμφωνα και με παρόμοιες εκκλήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να παρουσιάσει και να προωθήσει ένα θεματολόγιο για μια ισχυρή και αποτελεσματική πολιτική συνοχής μετά το 2020 ⁽³⁾.

2.6. Ταυτόχρονα, η ΕΟΚΕ καλεί τα κράτη μέλη να εργαστούν ώστε να συμφωνήσουν σε ένα ευρύτερο σύστημα ιδίων πόρων της ΕΕ με στόχο να διασφαλιστεί ότι ο προϋπολογισμός της ΕΕ διαθέτει επαρκείς πόρους και θα είναι σε θέση να αντιμετωπίσει ευρύτερες μελλοντικές προκλήσεις.

2.7. Αν και βάσει της συνολικής εικόνας η πολιτική συνοχής έχει σχετικά μικρό προϋπολογισμό, έχει αποδειχθεί ότι αποφέρει σαφή προστιθέμενη αξία. Κατά την περίοδο 2014-2020, κινητοποιήθηκε, μέσω της πολιτικής συνοχής σε επίπεδο ΕΕ, ποσό άνω των 480 δισεκατ. ευρώ σε επενδύσεις, με αποτέλεσμα, για παράδειγμα, 1 εκατομμύριο επιχειρήσεις να λάβουν στήριξη, 42 εκατομμύρια πολίτες να έχουν πρόσβαση σε βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας, 25 εκατομμύρια να ωφεληθούν από τις δράσεις πρόληψης πλημμυρών και πυρκαγιών, σχεδόν 17 εκατομμύρια επιπλέον πολίτες της ΕΕ να συνδεθούν με εγκαταστάσεις αποχέτευσης, 15 εκατομμύρια επιπλέον νοικοκυριά να αποκτήσουν ευρυζωνική πρόσβαση, και να δημιουργηθούν πάνω από 420000 νέες θέσεις εργασίας. Εξάλλου, 5 εκατομμύρια Ευρωπαίοι θα επωφεληθούν από προγράμματα κατάρτισης και διά βίου μάθησης, ενώ 6,6 εκατομμύρια παιδιά θα έχουν πρόσβαση σε νέα, σύγχρονα σχολεία και παιδικούς σταθμούς. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η πολιτική συνοχής πρέπει να βασιστεί σε αυτά τα τοπικά παραδείγματα, στα οποία η συμμετοχή των πολιτών θεωρήθηκε επιτυχή.

2.8. Επιπλέον, σε πολλά κράτη μέλη η πολιτική συνοχής έχει αποδειχθεί η κύρια πηγή δημόσιων επενδύσεων ⁽⁴⁾. Ο έμμεσος αντίκτυπος της πολιτικής συνοχής, αυτός δηλαδή που προκύπτει από τις βελτιώσεις που επιτυγχάνονται για την εκπλήρωση των απαιτήσεων της (π.χ. όσον αφορά τη διαφάνεια, την υποχρέωση λογοδοσίας ή την ισότητα των ευκαιριών), έχουν επίσης ωφελήσει σημαντικά τους Ευρωπαίους.

2.9. Εντούτοις, μολοντί η Ευρώπη έχει σημειώσει μεγάλη πρόοδο όσον αφορά την ανάπτυξη και την επιδίωξη δράσεων για την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής της συνοχής, όπως θεσπίζεται στη ΣΛΕΕ, έχει ακόμη πολλά να πράξει για να επιτύχει μια συνολική αρμονική ανάπτυξη.

2.10. Μετά την οικονομική κρίση, η Ευρώπη μόρρεσε ξανά να γνωρίσει οικονομική ανάπτυξη, ιδίως στις χώρες χαμηλού εισοδήματος, ενώ οι περιφερειακές ανισότητες ως προς το κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ επίτελους συρρικνώνονται ⁽⁵⁾. Ωστόσο, οι διαφορές μεταξύ των περιφερειών εξακολουθούν να είναι ευρείες και, σε ορισμένες περιπτώσεις, παρουσιάζουν μάλιστα αύξηση. Η παραγωγικότητα είναι μεγαλύτερη στις πλέον ανεπτυγμένες χώρες, η δε ανταγή και η ικανότητά τους να ανταγωνίζονται σε ένα παγκοσμιοποιημένο πλαίσιο είναι πολύ ισχυρότερη από εκείνη των λιγότερο ανεπτυγμένων κρατών μελών. Η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αποκλίσεων από κοινωνική σκοπιά, για παράδειγμα, ως προς τα υψηλότερα επίπεδα φτώχειας, τον αριθμό και την κατάσταση των ανθρώπων σε κίνδυνο αποκλεισμού ή την πρόσβαση και την ποιότητα της κοινωνικής προστασίας και της εκπαίδευσης, μεταξύ άλλων.

2.10.1. Ως εκ τούτου, προκειμένου να μειωθούν περαιτέρω οι οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες, η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η πολιτική συνοχής πρέπει να συνεχίσει να επενδύει στην καινοτομία, την απασχόληση, την κοινωνική ένταξη, το περιβάλλον, την εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς, τα προγράμματα και τις υποδομές υγείας, την τεχνολογία αιχμής και την προσβάσιμη τεχνολογία, τα αποτελεσματικά δίκτυα μεταφορών και τις υποδομές. Όλα αυτά είναι απαραίτητα προκειμένου να βελτιωθεί η καθολική πρόσβαση στην αγορά εργασίας και να δημιουργηθεί μια ενιαία αγορά που θα ενισχύει την ανάπτυξη, την παραγωγικότητα και την εξειδίκευση σε τομείς συγκριτικού πλεονεκτήματος σε όλες τις περιφέρειες.

2.10.2. Στον παγκοσμιοποιημένο κόσμο, οι επιχειρήσεις πρέπει να ανταγωνίζονται με εταιρείες από περιοχές χαμηλού κόστους, καθώς και με ιδιαίτερα καινοτόμες εταιρείες. Η ΕΕ πρέπει να υποστηρίξει μεταρρυθμίσεις που προωθούν ένα φιλικό προς τις επενδύσεις περιβάλλον στο οποίο, αφενός, οι επιχειρήσεις να μπορούν να ευδοκιμήσουν και, αφετέρου, οι πολίτες να επωφελούνται από καλύτερες συνθήκες εργασίας. Τα ταμεία συνοχής θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για να παράσχουν καλύτερο πλαίσιο για τις νεοσύστατες επιχειρήσεις, τους επιχειρηματίες και τις καινοτόμες ΜΜΕ και να στηρίξουν αποτελεσματικότερα τις οικογενειακές επιχειρήσεις ⁽⁶⁾, μεταξύ άλλων, μέσω της προώθησης της πολυμορφίας (φύλο, άτομα με αναπηρία, εθνοτικές μειονότητες κ.λπ.), έτσι ώστε να γίνουν πιο ανταγωνιστικές και να δεσμευτούν περαιτέρω σε θέματα κοινωνικής ευθύνης.

2.11. Υπάρχουν ακόμη πολλοί τομείς που σχετίζονται με τους περιβαλλοντικούς στόχους (χρήση λιγότερης και καθαρότερης ενέργειας, ανάπτυξη πιο αποδοτικών υποδομών, μείωση της ρύπανσης κ.λπ.), τα διασυννοριακά θέματα ασφάλειας, την εκπαίδευση, την κοινωνική ένταξη, την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία, τις μεταφορές, τις δημόσιες υπηρεσίες και άλλα εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών, υπηρεσιών, ανθρώπων και κεφαλαίων που θα επωφεληθούν από την ενίσχυση της εδαφικής συνοχής.

2.11.1. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι όλες οι περιφέρειες πρέπει να είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση. Η πολιτική συνοχής της ΕΕ πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος μιας ευρωπαϊκής επενδυτικής στρατηγικής, με ισχυρή εδαφική προσέγγιση, με στόχο την ενίσχυση κάθε περιφέρειας με τα απαραίτητα εργαλεία για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς της. Πρέπει να οδηγήσει σε οικονομικό και διαρθρωτικό μετασχηματισμό, εξασφαλίζοντας μια ανθεκτική βάση σε κάθε περιφέρεια, με βάση τα δικά της πλεονεκτήματα ⁽⁷⁾.

⁽³⁾ Βλέπε την έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

⁽⁴⁾ COM(2017) 358 final, «Έγγραφο προβληματισμού για το μέλλον των οικονομικών της ΕΕ».

⁽⁵⁾ «Η περιφέρειά μου, η Ευρώπη μου, το μέλλον μας - Η 7η έκθεση για την οικονομική, την κοινωνική και την εδαφική συνοχή».

⁽⁶⁾ EE C 81 της 2.3.2018, σ. 1.

⁽⁷⁾ https://www.businessseurope.eu/sites/buseur/files/media/position_papers/ecofin/2017-06-09_eu_cohesion_policy.pdf.

2.12. Στο επίκεντρο της οικοδόμησης ενός κοινού ευρωπαϊκού χώρου, η ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία (Interreg), με όλες τις συνιστώσες της –διασυνοριακές, διακρατικές, διαπεριφερειακές, αλλά και ανοίγματος προς τις γειτονικές χώρες–, αποτελεί τη βάση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Συμβάλλει ώστε να μην μετατραπούν τα σύνορα σε εμπόδια, φέρνει τους Ευρωπαίους πιο κοντά, βοηθά στην επίλυση κοινών προβλημάτων, διευκολύνει την ανταλλαγή ιδεών και δυνατοτήτων και ενθαρρύνει στρατηγικές πρωτοβουλίες για την επίτευξη κοινών στόχων⁽⁸⁾. Για αυτόν τον λόγο, η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι είναι σημαντικό τα κράτη μέλη να συνεχίσουν να εφαρμόζουν κοινά μέτρα και να ανταλλάσσουν πρακτικές και στρατηγικές.

2.12.1. Η ΕΟΚΕ εκφράζει τη λύπη της⁽⁹⁾, ωστόσο, για το γεγονός ότι η πολιτική συνοχής εξακολουθεί να μην προσφέρει ολοκληρωμένες λύσεις για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες περιοχές με διαρθρωτικά και μόνιμα μειονεκτήματα (πολύ χαμηλή πυκνότητα πληθυσμού, νησιά, ορεινές περιοχές κ.λπ.), τα οποία αναφέρονται στο άρθρο 174 της ΣΛΕΕ. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι θα πρέπει να αναπτυχθεί ένας νέος μηχανισμός που θα επιτρέψει σε αυτές τις περιοχές να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τις ειδικές και πολύπλοκες προκλήσεις τους. Αυτό δεν μπορεί να παραμείνει αποκλειστική αρμοδιότητα των εθνικών αρχών. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η πολιτική συνοχής πρέπει να ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των κρατών μελών και των περιφερειακών και τοπικών φορέων τους όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζονται τα συγκεκριμένα εδάφη τους.

2.13. Προτεραιότητα της ΕΕ σε σχέση με τις αραιοκατοικημένες περιοχές και τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες πρέπει να είναι η ενίσχυση των δεσμών που τις συνδέουν με την ηπειρωτική Ευρώπη, αλλά και του αισθήματος των πολιτών τους ότι αποτελούν μέρος του ευρωπαϊκού εγχειρήματος. Παρότι η παρούσα συγκυρία είναι ιδιαίτερα περιοριστική από δημοσιονομική άποψη, η ειδική στήριξη προς τις αραιοκατοικημένες ή τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες δεν πρέπει να μειωθεί. Οι περιφέρειες αυτές πρέπει να έχουν πρόσβαση σε κατάλληλους οικονομικούς πόρους ώστε να μπορούν να επιτυγχάνουν τους κοινούς ευρωπαϊκούς στόχους και να αντισταθμίζουν τα μειονεκτήματά τους, ιδίως όσα συνδέονται με την απόμακρη θέση τους⁽¹⁰⁾ ή την εξαιρετικά χαμηλή πληθυσμιακή τους πυκνότητα. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να συμπεριληφθούν οι δημογραφικές και γεωγραφικές παράμετροι κατά την κατανομή των κονδυλίων («μέθοδος του Βερολίνου»/Berlin method) και να εκτιμηθούν και να αποφασιστούν οι απαιτήσεις θεματικής συγκέντρωσης και τα ποσοστά συγχρηματοδότησης ((1) περισσότερο ανεπτυγμένες, (2) σε μετάβαση και (3) λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες). Η συμπερίληψη αυτών των παραγόντων θα μπορούσε αποτελέσει αντιστάθμισμα για τις μειονεκτικές αραιοκατοικημένες περιοχές και τις εξόχως απόκεντρες περιοχές με επαρκή χρηματοδότηση και τον ευέλικτο προσανατολισμό των επενδύσεων.

2.14. Περισσότερο από το ήμισυ του παγκόσμιου πληθυσμού ζει σήμερα σε αστικές περιοχές, το ποσοστό δε αυτό θα αυξηθεί στο 70 % μέχρι το 2050⁽¹¹⁾. Ενώ η οικονομική δραστηριότητα αυτών των περιοχών είναι πολύ υψηλή, είναι σημαντικό να προσφέρουν ένα βιώσιμο και υψηλής ποιότητας περιβάλλον διαβίωσης για τους πολίτες τους. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι θα πρέπει να συνεχίσουν να τυγχάνουν προσοχής στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής, αλλά και να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξή τους σε σχέση με το φυσικό τους περιβάλλον (πολυκεντρική ανάπτυξη, διασυνδέσεις αστικών και αγροτικών περιοχών κ.λπ.).

3. Ισχυρότερο όραμα σε ένα σαφέστερο, πιο ευέλικτο και αποτελεσματικότερο πλαίσιο

3.1. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι απαιτείται μια νέα φιλόδοξη και σαφής ευρωπαϊκή στρατηγική που να ευθυγραμμίζεται με το Θεματολόγιο του ΟΗΕ για το 2030 και τους συναφείς Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, καθώς και με τις άλλες παγκόσμιες δεσμεύσεις της ΕΕ, όπως οι διεθνείς συμφωνίες (π.χ. οι συμφωνίες του Παρισιού), αλλά και οι συμβάσεις των Ηνωμένων Εθνών (π.χ. Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία): ακόμη, η στρατηγική αυτή θα πρέπει να διαθέτει ισχυρό μηχανισμό συντονισμού που να εγγυάται τη σταθερή συνέχεια μεταξύ των διαφόρων κύκλων πολιτικής. Από την άποψη αυτή, η ΕΟΚΕ εκφράζει τη μεγάλη ικανοποίησή της για το νέο έγγραφο προβληματισμού της Επιτροπής σχετικά με μια πιο βιώσιμη Ευρώπη μέχρι το 2030, με το οποίο ανοίγει η συζήτηση προς αυτήν την κατεύθυνση.

3.2. Η πολιτική συνοχής πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτής της φιλόδοξης στρατηγικής και, ως εκ τούτου, η ίδια η πολιτική συνοχής πρέπει να αναπτυχθεί κατά τρόπο ώστε να καταστεί ανθεκτική στον χρόνο, μια πολιτική δηλαδή που να διαθέτει τα απαραίτητα μέσα για την αντιμετώπιση των προκλήσεων του μέλλοντος, όπως η κλιματική αλλαγή, η υιοθέτηση νέων τεχνολογιών, η επίτευξη αιεφόρου ανάπτυξης και η δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας.

3.3. Στο πλαίσιο της προσπάθειας για μια ανθεκτική στον χρόνο πολιτική συνοχής, η ΕΟΚΕ καλεί το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο να συνεχίσουν τις προσπάθειες όσον αφορά την αναθεώρηση του συστήματος κατανομής των κονδυλίων στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη και άλλα κριτήρια (πέραν του ΑΕγχΠ). Αυτά τα κριτήρια θα πρέπει να αφορούν θέματα όπως η ανισότητα, η μετανάστευση, η ανεργία και η ανεργία των νέων, η ανταγωνιστικότητα, η κλιματική αλλαγή, οι συνθήκες εργασίας και η δημογραφία.

3.4. Είναι σημαντικό, ξεκινώντας μια άκρως απαραίτητη προσπάθεια να καταστήσουμε την πολιτική συνοχής ανθεκτική στον χρόνο, να μην λησμονούμε τις σημερινές προκλήσεις, οι οποίες συνεχίζουν να επηρεάζουν σε σημαντικό βαθμό την κοινωνία. Αναφερόμαστε συγκεκριμένα σε κοινωνικές προκλήσεις όπως η περιθωριοποίηση και οι διακρίσεις σε βάρος των μειονοτήτων και συγκεκριμένων εθνοτικών ομάδων ή η ενδοοικογενειακή βία, σε οικονομικές προκλήσεις όπως η πρόσβαση στη χρηματοδότηση και η αναβάθμιση των δεξιοτήτων, αλλά και σε περιβαλλοντικές προκλήσεις όπως η μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και η διαχείριση των αποβλήτων.

3.5. Για να ενισχυθεί ο στρατηγικός σχεδιασμός και η διαχείριση της Ένωσης κατά την ανάπτυξη της προαναφερόμενης στρατηγικής, η ΕΟΚΕ καλεί επίσης την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ενσωματώσει τα διάφορα στρατηγικά στοιχεία που εξετάζονται επί του παρόντος στην Εδαφική Ατζέντα⁽¹²⁾ και τον Χάρτη της Λειψίας⁽¹³⁾ στη διαδικασία ανανέωσης που συντονίζεται από τη μελλοντική Γερμανική Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ.

⁽⁸⁾ EE C 440 της 6.12.2018, σ. 116.

⁽⁹⁾ EE C 209 της 30.6.2017, σ. 9.

⁽¹⁰⁾ EE C 161 της 6.6.2013, σ. 52.

⁽¹¹⁾ <http://www.un.org/en/development/desa/news/population/world-urbanization-prospects-2014.html>.

⁽¹²⁾ https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/communications/2011/territorial-agenda-of-the-european-union-2020.

⁽¹³⁾ https://ec.europa.eu/regional_policy/archive/themes/urban/leipzig_charter.pdf.

4. Ολοκληρωμένη και συντονισμένη επίτευξη αποτελεσμάτων

4.1. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η Ευρώπη (όχι μόνο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και μαζί με τα κράτη μέλη και εντός αυτών) χρειάζεται να εργαστεί για τη διευκρίνιση και την απλούστευση των διοικητικών αρμοδιοτήτων της, διότι, με τον τρόπο αυτό, οι αρμοδιότητες μπορούν να καθορίζονται και να παρακολουθούνται αποτελεσματικότερα. Όταν επιτευχθεί αυτό, οι ευρωπαϊκές διοικήσεις θα πρέπει να ενισχύσουν τη συνεργασία και τις ικανότητές τους.

4.1.1. Από την άποψη αυτή, η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για τη στενότερη σύνδεση με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο⁽¹⁴⁾ και, επιπλέον, ζητεί ενσωμάτωση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων ως μέσο ενθάρρυνσης των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Η ΕΟΚΕ συμφωνεί ότι είναι επίσης σημαντικό να διασφαλίζεται πλήρης συμπληρωματικότητα και συντονισμός με το νέο, ενισχυμένο πρόγραμμα στήριξης των μεταρρυθμίσεων. Η ΕΟΚΕ εμμένει στην ανάγκη ενός βελτιωμένου μηχανισμού διακυβέρνησης που θα περιλαμβάνει και το περιφερειακό επίπεδο.

4.2. Η Ευρώπη πρέπει να εργαστεί για να δημιουργήσει ένα απλούστερο, πιο ευέλικτο και αποτελεσματικότερο πλαίσιο για την εφαρμογή της πολιτικής συνοχής της. Ένας από τους επόμενους στόχους της ΕΕ θα πρέπει να είναι τα διαφορετικά ταμεία της για την πολιτική συνοχής (γεωργικά, κοινωνικά, περιφερειακά κ.λπ.) να διέπονται από ενιαίο σύνολο κανόνων που θα ενθαρρύνει ένθερμα τις ολοκληρωμένες επενδύσεις προσφέροντας απλές λύσεις. Η ΕΟΚΕ τάσσεται επίσης υπέρ της μεγαλύτερης συνέργειας με άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα και μέσα (όπως «Ορίζων 2020», Μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» κ.λπ.).

4.3. Η αντιμετώπιση των διαφόρων πτυχών ορισμένων από τις βασικές προκλήσεις (κοινωνικές, περιβαλλοντικές, οικονομικές κ.λπ.) με ολοκληρωμένο τρόπο αντανάκλα με μεγαλύτερη ακρίβεια τις πραγματικές ανάγκες. Η ΕΟΚΕ ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να προετοιμάσουν και να υλοποιήσουν πολυταμειακά προγράμματα.

4.4. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι είναι ουσιαστικής σημασίας η υιοθέτηση μιας τοποκεντρικής προσέγγισης. Τονίζει επίσης ότι η προσέγγιση που χρειάζεται να ενθαρρυνθεί και να ενισχυθεί είναι η συμμετοχή των εταίρων του τοπικού επιπέδου στον εντοπισμό των δυνατοτήτων και των αναγκών του και η δρομολόγηση δράσεων με τη συνεργασία όλων των τοπικών παραγόντων για την κάλυψη των ειδικών αναγκών που προσδιορίζονται. Όπως ορθά επισήμανε η Επιτροπή, «η μετάβαση στο επόμενο επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης δεν μπορεί να επιτευχθεί με μια ενιαία για όλους πολιτική, αλλά θα απαιτήσει περιφερειακά διαφοροποιημένες επενδύσεις και πολιτικές απαντήσεις»⁽¹⁵⁾.

4.5. Η ΕΟΚΕ ζητεί να ληφθούν υπόψη οι κοινωνικοί παράγοντες (όπως επίπεδα ανισότητας, φτώχεια, μετανάστευση, επίπεδα εκπαίδευσης κ.λπ.) κατά την εκτίμηση των ποσοστών συγχρηματοδότησης και των απαιτήσεων θεματικής συγκέντρωσης των πλέον αναπτυγμένων περιφερειών και των περιφερειών μετάβασης. Η συνεκτίμηση των παραγόντων αυτών σε επίπεδο έργων θα επιτρέψει τις επενδύσεις σε δράσεις για τα πλέον ευάλωτα άτομα (όπως άτομα με αναπηρίες, μετανάστες ή ασυνόδευτοι ανήλικοι) τα οποία, επειδή είναι δυσανάλογα παρόντα στις περισσότερες ανεπτυγμένες πόλεις και περιφέρειες της ΕΕ, δεν είναι επιλέξιμα ή βασίζονται σε υπερβολικά υψηλά ποσοστά συγχρηματοδότησης.

4.6. Η ΕΟΚΕ κρίνει απαραίτητο να συνδέονται καλύτερα οι διάφορες πρωτοβουλίες (στρατηγικές και προγράμματα) που σχετίζονται με την πολιτική συνοχής των διαφόρων εδαφικών επιπέδων, τόσο οριζόντιων (π.χ. μακροπεριφερειακές στρατηγικές με διακρατικά προγράμματα), όσο και κάθετων (μεταξύ των διαφόρων εδαφικών επιπέδων).

4.7. Για να συνεχίσει να εφαρμόζεται η πολιτική συνοχής πρωτίστως μέσω διαφόρων έργων, πρέπει επίσης να απλουστευτεί η διαδικασία προετοιμασίας του νομικού πλαισίου εντός του οποίου υλοποιούνται. Σύμφωνα και με τα συμπεράσματα της ομάδας υψηλού επιπέδου για την απλούστευση μετά το 2020⁽¹⁶⁾, η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η ρυθμιστική δέσμη θα πρέπει να είναι πολύ απλούστερη και να αποφεύγεται η μικροδιαχείριση των κονδυλίων. Αν και αναγνωρίζει ότι μπορεί να υπάρχει ο πειρασμός για ενίσχυση της αποτελεσματικότητας μέσω αυξημένης κεντρικής διαχείρισης, η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να αντισταθεί σε αυτό και να παράσχει τα απαραίτητα μέσα για τη διαχείριση περισσότερων κονδυλίων με αποκεντρωμένο τρόπο.

4.8. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι η διοικητική ικανότητα, ιδίως των μικρότερων κρατών μελών και περιφερειών, θα μπορούσε να δεχθεί σοβαρές πιέσεις κατά τη διάρκεια των αρχικών φάσεων των περιόδων προγραμματισμού. Η ΕΟΚΕ κρίνει απαραίτητη τη σημαντική μείωση του περιττού διοικητικού φόρτου για τους δικαιούχους (από την υποβολή αίτησης έργου μέχρι και το τελικό του στάδιο), διατηρώντας παράλληλα υψηλό επίπεδο εξασφάλισης της νομιμότητας και της κανονικότητας.

4.9. Η πείρα έχει καταδείξει ότι, πολύ συχνά, τα έργα μικρής κλίμακας (κάτω των 100000 ευρώ) μπορεί να έχουν μεγάλο αντίκτυπο στις πλέον ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Ωστόσο, συμβαίνει επίσης συχνά αυτές ακριβώς οι ομάδες να αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσκολίες στην πρόσβαση των εν λόγω κονδυλίων. Έχοντας αυτό κατά νου, η ΕΟΚΕ καλεί τα κράτη μέλη να προωθήσουν τη δυνατότητα που προσφέρουν τα πραγματικά νομοθετικά πλαίσια μιας απλουστευμένης διαδικασίας για την πρόσβαση σε κονδύλια για έργα μικρής κλίμακας και παράλληλα, ενθαρρύνει την Επιτροπή να διερευνήσει περαιτέρω δυνατότητες που θα μπορούσαν να διευκολύνουν τη συμμετοχή μικρότερων παραγόντων.

⁽¹⁴⁾ <https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/resources/docs/qe-02-17-362-en-n.pdf>
<https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/resources/docs/qe-01-14-110-en-c.pdf>

και

⁽¹⁵⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2017), «Η ανταγωνιστικότητα στις περιοχές χαμηλού εισοδήματος και ανάπτυξης - Έκθεση με θέμα τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές», έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, SWD(2017) 132 final, Βρυξέλλες, 10.4.2017.

⁽¹⁶⁾ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/newsroom/pdf/simplification_proposals.pdf.

4.10. Όσον αφορά την αυξανόμενη χρήση χρηματοδοτικών μέσων ως εργαλείου για την εφαρμογή της πολιτικής συνοχής, η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ της πρωτοβουλίας αυτής, καλεί, ωστόσο, την Επιτροπή να μεριμνήσει ώστε, κατά την εκπόνηση των μέσων αυτών, να διεξάγεται διεξοδικός έλεγχος καταλληλότητας προκειμένου να διασφαλίζεται ότι 1) τα εν λόγω μέσα είναι κατάλληλα για όλα τα κράτη μέλη και 2) ότι τα μέσα αυτά είναι κατάλληλα για τις ΜΜΕ και τις ΜΚΟ. Όταν διαπιστώνονται περιπτώσεις μη καταλληλότητας, θα πρέπει να θεσπίζονται εναλλακτικά/αντισταθμιστικά μέτρα ώστε να διασφαλίζεται ότι κανένα κράτος μέλος ή καμία οντότητα δεν θα περιέλθει σε μειονεκτική θέση.

4.11. Για να αυξηθεί η ποιότητα ορισμένων πτυχών της εφαρμογής (όπως το μάρκετινγκ, οι τεχνικές δυνατότητες για εκδηλώσεις κ.λπ.), η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι ο δημόσιος τομέας θα πρέπει να συμβουλευέται την κοινωνία των πολιτών και τον ιδιωτικό τομέα ώστε να επωφελείται από την άμεση πρακτική εμπειρία τους κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας. Ίσως θα ήταν σφάλμα να περιμένουμε από το γενικών καθηκόντων προσωπικό της δημόσιας διοίκησης να κατανοεί όλες τις πτυχές του πώς καθίσταται ένα «προϊόν» δημοφιλές, αλλά και χρήσιμο.

4.12. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι πρέπει να ληφθούν περαιτέρω μέτρα όσον αφορά την εναρμόιση των δεικτών σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Είναι απαραίτητο να αναπτυχθεί ένα σύστημα παρακολούθησης για την παρουσίαση πολύπλοκων αποτελεσμάτων κατά τρόπο εύκολα προσβάσιμο τόσο για τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων όσο και για την κοινωνία με την ευρύτερη έννοια.

4.13. Η μελλοντική πολιτική συνοχής θα πρέπει επίσης να υποστηρίζει νέους τρόπους ενσωμάτωσης της επιχειρηματικότητας και του κοινωνικού/περιβαλλοντικού θετικού αντικτύπου. Εν προκειμένω, η ενίσχυση της στήριξης για την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας είναι ουσιαστικής σημασίας για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

5. Αποτελεσματικότερη συνολική επικοινωνία

5.1. Ένα από τα κύρια προβλήματα σχετικά με την πολιτική συνοχής είναι η έλλειψη αποτελεσματικής επικοινωνίας που πολύ συχνά περιβάλλει έργα τα οποία χρηματοδοτούνται από την ίδια πολιτική. Μολονότι αναγνωρίζει τις διάφορες κατευθυντήριες γραμμές επικοινωνίας που έχει θέσει σε ισχύ η Επιτροπή, είναι σαφές ότι αυτές κάθε άλλο παρά επαρκούν. Συμβαίνει συχνά να υπάρχει ελάχιστη, ή και καθόλου, επίγνωση ως προς την υλοποίηση ορισμένων έργων και/ή ότι, στην πραγματικότητα, χρηματοδοτούνται από την ΕΕ. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα παντελή έλλειψη ή ελάχιστη εκτίμηση της πολιτικής συνοχής. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει τις προσπάθειες για την αναθεώρηση των σημερινών υποχρεώσεων δημοσιότητας και να τις αναβαθμίσει σημαντικά λαμβάνοντας υπόψη τα σύγχρονα μέσα των διαύλων ψηφιακής επικοινωνίας. Θα πρέπει γίνει ευρύτερη χρήση των έργων βελτιστων πρακτικών ως απτά παραδείγματα για την ενθάρρυνση μιας ισχυρότερης και καλύτερης απορρόφησης των κονδυλίων.

5.2. Είναι αναγκαίο να βελτιωθεί ο τρόπος με τον οποίο μετράται ο αντίκτυπος της πολιτικής συνοχής σε ορισμένους τομείς, όπως η κοινωνική ένταξη, η ποιότητα ζωής των πολιτών, οι συνθήκες εργασίας, η αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων ή η αναβάθμιση των υπηρεσιών δημόσιας διοίκησης. Ο αντίκτυπος θα πρέπει να κοινοποιείται στους πολίτες της ΕΕ ώστε να μπορούν να ενημερώνονται για τις επιτυχίες και τις αποτυχίες της πολιτικής.

5.3. Η ΕΟΚΕ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναπτύξει στρατηγικό επικοινωνιακό σχεδιασμό σε συνεργασία με όλους τους ενδιαφερόμενους εταίρους, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων που εκπροσωπούν τα άτομα με αναπηρία. Η ΕΟΚΕ πιστεύει επίσης ότι η διάδοση των βελτιστων πρακτικών θα πρέπει να διευκολύνεται.

6. Διασφάλιση συνεργασίας με οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς

6.1. Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει τη σημασία της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης μέσω της ενίσχυσης της διαρθρωτικής συμμετοχής οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών και άλλων ενδιαφερόμενων φορέων στη διαδικασία προγραμματισμού, εφαρμογής, αξιολόγησης και παρακολούθησης της χρήσης των κονδυλίων. Είναι πλέον καιρός τόσο η Επιτροπή όσο και τα κράτη μέλη να σταματήσουν να υποστηρίζουν στα λόγια μόνο την πτυχή αυτή και να εργαστούν ουσιαστικά ώστε να διασφαλιστεί η ισχυρή και ουσιαστική συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών σε όλα τα στάδια του σχεδιασμού και της υλοποίησης της πολιτικής συνοχής. Η επιδίωξη αυτή συνεπάγεται μεγαλύτερη υπευθυνότητα εκ μέρους των εθνικών αρχών, καθώς και αποτελεσματικότερη και ουσιαστικότερη ανάπτυξη των κονδυλίων.

6.2. Όσον αφορά τον κώδικα δεοντολογίας για την εταιρική σχέση (ΕΚΔΕΣ/ευρωπαϊκός κώδικας δεοντολογίας για την εταιρική σχέση- *Code of Conduct on Partnership/ECCP*), η ΕΟΚΕ ζητεί να αναθεωρηθεί και να επικαιροποιηθεί σε άμεση διαβούλευση με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και άλλους ενδιαφερόμενους. Η ΕΟΚΕ ζητεί επίσης ο κώδικας δεοντολογίας να καταστεί δεσμευτικός. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι ο ΕΚΔΕΣ θα πρέπει να υποστηριχθεί πλήρως σε όλα τα επίπεδα και να ενισχύεται με ισχυρές εγγυήσεις και μέτρα προς διασφάλιση της πλήρους εφαρμογής του.

6.3. Η ΕΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι η προσέγγιση της τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ) θα μπορούσε να έχει πολλά πλεονεκτήματα και μεγάλη επιτυχία ως ευρωπαϊκό εργαλείο που να διευκολύνει την ολοκληρωμένη τοπική ανάπτυξη και τη συμμετοχή των πολιτών και των οργανώσεών τους σε επίπεδο βάσης (¹⁷).

(¹⁷) <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/advantages-community-led-local-development-clld-approach>.

6.4. Για να ενισχυθούν οι δεξιότητες και η αποτελεσματικότητα της συνεργασίας, η ΕΟΚΕ ζητεί τη θέσπιση μέτρων για τη δημιουργία ικανοτήτων και τεχνικής βοήθειας για τις αστικές και άλλες δημόσιες αρχές, τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους, την κοινωνία των πολιτών, τις οργανώσεις και τους αρμόδιους φορείς που την εκπροσωπούν, τους περιβαλλοντικούς εταίρους και φορείς που είναι υπεύθυνοι για την προαγωγή της κοινωνικής ένταξης, των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρίες και των ατόμων με χρόνιες ασθένειες, της ισότητας των φύλων και της μη διάκρισης. Η ΕΟΚΕ θεωρεί επίσης σκόπιμο να θεσπιστεί μηχανισμός ετήσιας διαβούλευσης με τους σχετικούς εταίρους.

6.5. Δεδομένου ότι οι μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις και οι οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών ενδέχεται να αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην αξιοποίηση των ευκαιριών που παρέχουν εν γένει τα ευρωπαϊκά ταμεία, η ΕΟΚΕ ζητεί εκ νέου να παρέχεται σταθερή και ουσιαστική στήριξη δράσεων που θα ενισχύουν την πρόσβασή τους στην ενημέρωση, θα παρέχουν πλαισίωση και καθοδήγηση και θα τονώνουν την παρεμβατική τους ικανότητα. Αυτό θα πρέπει να υλοποιηθεί λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις ειδικές ανάγκες των πλέον ευάλωτων ατόμων.

Βρυξέλλες, 20 Μαρτίου 2019.

Ο Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Luca JAHIER
